

PROLOGAS

Prieš dešimt metų

Kūnas buvo sunkesnis, nei jis įsivaizdavo. Kodėl tokia jauna ir liekna sveria tiek daug?

Jis nuvilko ją iki angos ir bato padu nustūmė į gelmes. Iš maišinio audinio išsiėmęs reikalingus įrankius, viską susidėjo į kuprinę, šią užsimetė ant pečių ir nusileido iš paskos.

Nutempė ją žeme, kol pasiekė tinkamą vietą, pasodino, kad galėtų negyvoimis akimis stebėti, kaip jis dirba. Užtruko netrumpai, bet baigęs nepajuto laukto pasitenkinimo. Daugiau niekas jos nematys. Tik ne čia, apačioje.

Susikūprinęs grįžo atgal kaip atėjęs, nedideliu šepetėliu, turētu kuprinėje, nušluodamas visus pėdsakus, išduodančius, kad čia būta žmogaus. Jo judesius lydėjo girgžtelėjimai ir šnarėjimas. Čia, apačioje, buvo visai kitas pasaulis. Čia jis jautėsi saugus ir laisvas. Nenorėjo išeiti. Tą akimirką atrodė, kad galėtų grįžti, atsigulti ant žemės, užsimerkti ir kartu su ja atgulti amžinojo poilsio. Juoda skylė jį atstūmusiai kalei.

Jis slinko į priekį, išvadavo už atsikišusio akmens užkliuvusią striukę. Lipti į viršų buvo sunkiau nei leisti žemyn. Jis įsikibo į atsikišimus ir išlipo. Uždengęs angą dangčiu, pasirūpino, kad neliktų jokių pastebimų įkalčių. Paskubomis apsidairęs įsitikino, kad niekas jo nematė.

Grįžo į automobilį, įmetė kuprinę į bagažinę. Pastarosiomis dienomis atvėso, žiema sukiojosi horizonte lyg išbadėjęs šuo. Jam nepatiko žiema. Ir šaltis. Kur kas labiau prie širdies buvo ilgi vasaros vakarai, kai gali valandų valandas klaidžioti lauke, kai mėnulis šviečia žvaigždžių pilname danguje, ir jis, jei tik užsimano, gali staugti kaip rujančiantis vilkas.

Pajutęs pirmus lietaus lašus, išsuko į automobilį, kol juodi debesys nepraplyšo. Padarė, ką reikia. Dabar viskas bus gerai. Jam niekas negresia.

Tačiau kitą dieną paaiškėjo, kad jo košmaras tik prasidėjo.

Konoras Daulingas sustojo už Mauntdžojaus kalėjimo vartų ir įkvėpė miesto oro. Tai buvo tas pats oras, kuriuo kvėpavo pastaruosius dešimt metų tarp kalėjimo sienų, bet čia kažkodėl atrodė gaivesnis. Laisvas. Jis lėtai iškvėpė, užsimetė ant peties kuprinę su kukliu turtu ir žengė antrą žingsnį į laisvę. Vienas.

Niekas jo nepasitiko. Nebuvo net žurnalistų. Bet jų ir nesitikėjo. Kai jį paskelbė kaltu ir geriausiems gyvenimo metams uždarė tarp pilkų kalėjimo sienų, jo istorija tapo nebeįdomi, ją prarijo negailestinga laiko tėkmė.

Klausydamasis miesto garsų, jis patraukė į priekį, statydamas koją už kojos, nesigręžiodamas atgal.

Grįžęs į Ragsmaliną, Konoras įsispoksojo į blokuotąjį namą kitapus gatvės. Per pastaruosius dešimt metų jis nė kiek nepasikeitė. Regis, nė žolės čia niekas nenupjovė. Buvo dar ankstus rytas, kai jis perėjo gatvę ir atvėrė ant vieno vyro tesilaikančius girkščiančius vartelius. Rakto neturėjo, todėl kilstelėjęs ranką pabeldė į duris. Tai jo paties namai, o štai elgiasi kaip svetimas. Nuleidęs ranką žengė prie lango. Į jį spoksojo nepažįstamojo atspindys.

Sulaukęs trisdešimt penkerių, Konoras buvo aukštas ir liesas, nelygiai trumpai kirptais plaukais. Nebeliko pečius siekusių garbanų, kurias motina vadino sunkiai prižiūrimomis. Kai jam buvo keturiolika, ji padovanojo dėvėtą belaidę skutimosi mašinėlę, kuria jis taip susižavėjo, kad įprato skustis ne tik galvą, bet ir visą kūną. Štai ką dabar norėjo padaryti. Net pirštai niežėjo iš noro susirasti skustuva, pajusti, kaip aštrūs ašmenys slysta krūtine ir kojomis. Išvaduoti odą nuo plaukelių.

Konoras grįžo prie laukujų durų. Nulenkę rankeną. Durys atsi-vėrė. Jis žengė žingsnį ant nuzulinto laminato viduje, tada dar vieną. Pažįstamas kvapas atgaivino prisiminimus.

Jį apsupo stiprus šoninės ir kopūstų, taip pat priplėkusių riebalų kvapas. Tai neįmanoma! Konoras žinojo, kad motina mažiausiai ketverius metus gauna labdaringą maitinimą iš organizacijos „Meals on Wheels“. Taip jam pasakojo draugas Tonis Kiganas. Toks iš jo ir draugas, pamanė Konoras. Bent jau kas porą mėnesių aplankydavo kalėjime. Bet Konoras įtarė, kad Tonis taip elgėsi tik norėdamas įsitikinti, jog jis vis dar už grotų. Motina nė sykio neaplankė.

Jis atidarė svetainės duris, tikėdamasis išvysti tuščią kambarį. Giliai įkvėpęs pradvisusio oro, pamatė nutrintame išblukusiame fotelyje sėdinčią motiną. Ji atrodė aukštesnė, nei jis prisiminė, bet tada pastebėjo, kad fotelio kojos užkeltos ant medžio tašelių.

Verai Dauling buvo vos šešiasdešimt penkeri, bet ją kamavo reumatoidinis artritas, ir dėl ligos atrodė mažiausiai dvidešimt metų vyresnė. Atsisotojęs už jos, Konoras pastebėjo gumbuotas rankas, įsikibusias į fotelio porankius. Ji iš lėto atsigrėžė.

— Tai šiandien ta diena, ką?

Kadaise jos balsas buvo šaižus ir galingas. Jis tebebuvo šaižus, pripažino Konoras, bet prarado galią.

— Taip, mama. Grįžau namo.

— Tikiuosi, nesitikėjai sutiktuvių su balionais ir vėliavėlėmis. Tokiais dalykais neužsiimu.

— Nieko nesitikėjau.

Jis ir toliau stovėjo už jos fotelio. Kalėjime teko susidurti su pavojingiausiais nusikaltėliais, o štai stypso lyg mokinukas, išsigandęs klasės peštuko.

— Ateik čia, kad geriau tave matyčiau, vaiki.

Jis nenorėjo to daryti, bet galiausiai pasiuntė žinutę iš galvos į kojas ir pajudėjo.

— Ar ten tavęs nemaitino? — Ji kilstelėjo sutinusių ranką, pagraibė prie fotelio ir susirado lazda. Atkišusi kaip kardą, bedė jam į krūtinę. — Iš tavęs vieni kaulai telikę. Kad jau grįžai, galėsi gaminti valgyti man ir sau. Atsauksi tą plastikinį maistą.

Žingtelėjęs atbulas, kad nepasiektų lazda, Konoras paklausė:

— Plastikinį maistą?

— Kažkokie ten ratai*, nepavadinčiau to maistu. Senoji ponina Toun vaikšto apsikrovusi plastikinėmis dėžutėmis, o kol prieina mano namus, maistas būna atšalęs. Ne jau jie tikisi, kad šitais išsiklapiusiais pirštais pasuksiu mikrobangų krosnelės rankenėlę?

Konoras jau žiojosi atkirsti, kad galėjo įsigyti naują modelį su mygtukais, bet susilaikė. Jo motina elgėsi kaip tikras peštukas, kurią jis prisiminė iš vaikystės; nebuvo nė menkiausios tikimybės, kad jam pavyks laimėti šį ar kitą ginčą. Rodos, pastarieji dešimt metų tiesiog išsitrynė ir ničniekas šiuose namuose nepasikeitė. Bet *jis* pasikeitė.

Ranka patrynęs galvą, Konoras pajuto želti pradėjusius plaukus ir užsimanė lipti į viršų, susirasti skustuvą, jei tik jis dar ten. Spėjo, kad bus. Svetainė išdavė, kad motina jau ne vienus metus miega pirmame aukšte. Tada jam toptelėjo. Name vonios kambarys ir tualetas buvo tik antrame aukšte. Kaip ji?.. Žvilgsnis nukrypo į šlapimo maišelį tarp jos venomis išmargintų kojų.

— Džiaugiuosi, kad grįžai namo, sūnau, — tarė ji, ištiesdama ranką. Jis ryžtingai sugrūdo ranką į džinsų kišenę. — Galėsi man gaminti valgyti. Gal tave išmokė naujų receptų... ten?

Gūžtelėjęs pečiais, Konoras priėjo prie lango ir pažvelgė pro purviną, apskretusį stiklą. Priglaudė ranką prie stiklo, ir ji prilipo prie riebalų sluoksnio. Kur, velniai griebtu, jos manymu, jis buvo? Kulinarijos mokykloje?

— Einu nusiprausti, — pareiškė ir pasigrėžė, susiruošęs eiti.

Ji staigiai ištiesė ranką ir čiupo jį už dilbio. Oda pašiorpo ir jis pamėgino išsivaduoti. Ji nepaleido.

— Žinau, ką padarei, Konorai. Žinau. Todėl verčiau su manimi elkis gražiai.

Gumbuotai plaštakai atsitraukus, Konoras išlėkė iš kambario ir vos neparkrito užkliuvęs už koridoriuje numestos kuprinės. Įžengęs į virtuvę, nužvelgė netvarką, kampe stovintį kilnojamąjį tualetą, kuriuo ji kadaise naudojosi, prigrūstą šiukšlinę šalia. Smarvė įsigavo į šnerves, ir seni prisiminimai kėsinosi paskandinti lyg galingas potvynis.

* *Meals on Wheels* (angl.) — maistas ant ratų.

Kad prasiblaškytų, pažvelgė pro nedidelį langą. Štai ji. Vis dar stovi. Jo pašiūrė, jo priebėga, vieta, kur gali pabėgti nuo tikrovės, dunkso lyg pilis, apsupta piktžolių ir išmestų baldų.

Bet kas ten? Jis pasilenkė virš kriauklės, pilnos plastikinių dėžučių nuo maisto, ir pamėgino įsižiūrėti. Nepavyko. Tada atidarė galines duris ir žengė į kiemą, kur sumintų žolių takelis vedė iki pašiūrės durų. Ne, neapsiriko. Pakabinamoji spyna ant durų buvo neužrakinta.

— Mama! Po velnių, kas lankėsi mano pašiūrėje?

Konoras stovėjo sujauktoje pašiūrėje, kuri kadaise buvo jo priebėga. Įrankiai lyg ir nesugadinti, bet sudėti netinkama tvarka. Ne savo vietose. Išdėlioti ne taip, kaip juos paliko. Jis pasipurtė. Praėjo daug laiko, gal jam vaidenasi. Bet pakabinamoji spyna rankoje nepasivaideno. kažkas čia lankėsi.

Iš pradžių jis gamino mažas medines lėlytes rankdarbių mugėms. Prisiminus, kaip viską pradėjo būdamas trylikos, neilgai trukus po to, kai tėvas išėjo iš namų, jo blyškius skruostus užliejo raudonis. Vieną rytą tėvas išėjo į darbą neatsisveikinęs. Tik tada, kai negrižo, jie suprato, kad jis pasiėmė nedidelį lagaminą su keliais daiktais. Tai nutiko senų seniausiai, bet Konoras viską prisiminė aiškiai, lyg tai būtų buvę vakar. Apleistas tėvo, paliktas motinos įtūžiui.

Mintis, kad likusių gyvenimą praleis su motina, buvo kur kas baisesnė, nei kalėjime praleistų metų prisiminimas. Jis su liūdesiu sau priminė, kad jai tik šešiasdešimt penkeri, tad nedidelė tikimybė, jog greitai laiku užvers kojas. Nebent ne savo noru.

Pirštu perbraukęs medienos tekinimo stakles, apstulbęs žingtelėjo atgalios. Kai ko trūko. Vieno iš jo įrankių. To, prie kurio perėjo, kai nusibodo dirbti su medžiu. Tik dar vienas žmogus žinojo, kaip juo naudotis. Ir tai ne jo motina.

Lotė Parker džiaugėsi pagaliau turėdama nuosavą būstą, mat nuo pat vasario vidurio turėjo gyventi ankštuose motinos namuose. Dirbdama detektyve inspektore Ragmalino mieste, ji patyrė nemažai pavojų. Atliekant vieną tyrimą, jos namas sudegė. Nors buvo nuspręsta, kad gaisras netyčinis, ji vis dar abejojo.

— Galėtum bent nusišypsoti, — pasakė Markas Boidas, nešdamas plokščią IKEA dėžę, platesnę ir aukštesnę nei durų ertmė. — Ir paprašyti, kad Šonas man padėtų.

— Jis išlėkė pasivažinėti. Ir tu dėl to kaltas. Nupirkai jam tą naują lenktyninį dviračį.

— Bent jau išeina iš kambario. Tai gerai, tiesa?

— Žinoma, bet dabar mums praverstų papildoma pora rankų.

Ji čiupo vieną dėžės galą ir ėmė tempti į vidų, kol Boidas dūsodamas ir stenėdamas grūdo nešulį iš lauko. Šoną, jos penkiolikmetį sūnų, su kiekviena diena darėsi vis sunkiau suprasti. Prieš kelis mėnesius jį vėl palaužė depresija, ir tik tada, kai Boidas pasirodė su nauju žvilgančiu dviračiu, vaikino akyse prasisklaidė tamsa.

Boidas liovėsi stumdęs dėžę.

— Kas? — paklausė ji.

Jis žvelgė į ją virš aplankstyto kartono.

— Lote, teisingai elgiesi. Pati žinai. Bet turi susitaikyti, kad nebėra nė vieno daikto, kurį turėjai ankstesniuose namuose. Tai proga pradėti iš naujo. Leisti praeities vaiduokliams išsisklaidyti kartu su pelenais.

Ji papurtė galvą nustebusi, kad kaupiasi ašaros. Šniurkštelėjo jas tramdydama. Boidas — jai pavaldus detektyvas seržantas ir geras draugas.

— Nieko nebus.

— Aišku, kad bus. Tik leisk sau pamažu įsikurti.

— Omenyje turėjau šitą prakeiktą dėžę. Turėsime ją atidaryti lauke ir sunešti dalis į vidų po vieną.

— Beje, kas joje?

— Nenučiuokiu.

Boidas garsiai nusikvatojo, ir Lotė nesusilaikė. Ji irgi nusijuokė.

Papaiškėjo, kad dėžėje knygų lentyna. Dabar Boidas sėdėjo sukryžiaavęs kojas viduryje svetainės, vienoje rankoje laikydamas instrukciją, kitoje — saują varžtų. Aplink mėtėsi medžio plokštės.

Lotė įjungė naują raudoną virdulį ir iš spintelės išėmė du puodelius. Gal Boidas teisus, pamanė. Turėjo pripažinti, kad kartais jis ją perpranta geriau nei ji save. Pastaruosius kelis mėnesius jų santykiai klostėsi sklandžiai. Jis buvo ištikimas draugas. Atvirai kalbant, retsykiais ir daugiau nei draugas.

Apėmus nušvitimui, jos ranka sustingo ant kavos indo. Boidas — jos *vienintelis* draugas. Kas vertė jį būti šalia? Jis išsiskyrė su žmona Džeke. Atrodė patenkintas. Bet Lotė žinojo, kad jis tikėjosi rimtesnio įsipareigojimo. Tuo neabejojo. Tačiau negalėjo jam duoti nieko daugiau. Tik ne dabar. Dar ne. Prieš penkerius metus vėžys pasiglemžė jos vyrą Adamą, ir nuo to laiko ją slėgė sielvartas, našlystė ir rūpesčiai auginant vaikus.

Netrukus namai prisipildys gyvybės. Rytoj čia atsikraustys jos dvidešimt vienu duktė Keitė su sūneliu Luisu, septyniolikmetė Kloja ir Šonas. Jie jau pasidalijo miegamuosius, kaip norėjo, be didelių pykčių, ir dauguma drabužių jau kabėjo naujai išdažytose spintose. Lotė susimąstė, kaip ištuštėjusiam name jausis jos motina Rouzė. Tada nusišypsojo. Rouzė, tuos kelis ilgus mėnesius glaudusi juos lyg priklydusius klajoklius, tikriausiai džiaugsis atgavusi savo erdvę.

— Regis, man trūksta varžtelių, — iš kito kambario šūktelėjo Boidas.

— Jau seniai tai žinau, — nusišypsojusi tarė Lotė ir pradėjo ruošti kavą.

Gal jau metas leisti Adamo vaiduokliui ilsėtis tarp sudegusio namo pelenų. Gal.

Tonis Kiganas atidarė duris, pakreipė galvą ir pajuto, kaip atvipo žandikaulis.

Kitapus slenkščio stovėjo jo buvęs geriausias draugas Konoras Daulingas. Šūdas. Jis mikliai susitvardė ir dirbtinai nusišypsojo.

— Labas, bičiuli. Nežinojau, kad tave paleido.

— Jei būtum žinojęs, būtum geriau apsitvarkęs ir užrakinęs duris, tiesa?

— Ką čia pezi? — Tonis puikiai žinojo, ką omenyje turi Konoras.— Maniau, tau likę dar metai kalėti.

— Tik pažiūrėk, ką tas manymas padarė tavo buikai galvai.

Konoras ėmė brautis, ir Tonis pasijuto nugara prispaudžiamas prie koridoriaus sienos.

— Vienas namie? — paklausė Konoras.

Uždaręs laukujes duris, Tonis nusekė paskui aukštą liesą draugą į virtuvę. Per pastaruosius dešimt metų nutiko daug įvairiausių dalykų, apie kuriuos Konoras nežinojo. Tonis abejojo, ar turėtų pasakoti.

Konoras spėjo atidaryti šaldytuvą ir pasilenkęs ėmė traukti iš lentynų sūrio ir kumpio pakuotes.

— Turi duonos? Mirštu iš bado.

Jis spyriu užtrenkė šaldytuvo dureles ir sukrovė maistą ant stalo.

Toniui nespėjus nė krustelėti, Konoras rado duoną ir iš stalčiaus išsitraukė peilį. Jis nuspiegė margarino indelio dangtelį ir ant storai apteptos duonos ėmė krauti sūrį. Regis, patenkintas rezultatu, pasispyrė kėdę, atsisėdo ir pradėjo valgyti.

Nežinodamas, ką daryti, Tonis irgi atsisėdo.

— Už gerą elgesį, ką? — paklausė.

— Ne. Perrėžiau viršininkui gerklę ir pabėgau.

Konoras išsižiojęs nusijuokė, matėsi jam prie dantų prilipę sūrio ir duonos gabalėliai.

— Nemulkink manęs.

Tonis pastebėjo, kad draugo akys nesijuokia, tad pasiėmė nuo

stalo duonos kampa ir ėmė kramtyti. Nebeištvėręs šalto Konoro žvilgsnio, nudelbė akis į jo margarinu išteptus pirštus.

— Nemulkinti? — Konoras ir toliau išliko rimtas. — Tikėjaisi, geriau mane pažįsti.

Tonis nedrąsiai kilstelėjo žvilgsnį ir vos neatšlijo, išvydęs jį veriančias negailestingas Konoro akis. Kaipmat suprato, kad draugas pasikeitė. Kalėjimas turbūt visus pakeičia, pamanė jis. Nors pačiam nė karto neteko sėdėti. Kai Konorą nuteisė, jis susiėmė. Bet dabar, draugui išėjus į laisvę, turės elgtis atsargiai, pasisaugoti.

— Tu mano draugas, Konorai. Aišku, kad tave pažįstu. — Jis padėjo pusę likusio duonos gabalėlio. — Ką ketini daryti?

Konorui pradėjus valytis rankas į baltą nėriniuotą staltiesę, Tonis sulaukė kvapą. Dėl Dievo meilės! Tai geroji staltiesė. Močiutė ją parvežė mamai iš Ispanijos prieš kokį milijoną metų. Dabar visi — mama, tėtis, močiutė — jau po velėna. Taigi neturėtų būti svarbu. Bet buvo.

Konoras garsiai šniurkštelėjo ir atsakė:

— Turiu planų. Bet pirma turi pasiaiškinti, kodėl savo nešvariomis letenomis landžiojai po mano dirbtuvę.

— Kokią dar dirbtuvę?

— Mano pašiūrę. Mano kieme.

— Tai tavo motinos kiemas.

Ranka sugriebė Tonio marškinėlių apykaklę jam nespėjus sureaguoti. Jį, besikimbantį į ispanišką palikimą, nuvilko per stalą, ir margarinas, duona ir peilis nukrito ant grindų.

— Toni, neapsimetinėk mulkiu. Ką darei mano dirbtuvėje?

— Man... man...

— Ką?

— T-trūksta o-oro.

Kai Konoras jį paleido ir nustūmė atbulą, Tonis pamėgino sugalvoti įtikinamą pasiteisinimą, bet nesumojo nieko, kas prilygtų tiesai, o tos tai tikrai negalėjo atskleisti.

Garsiai nugurkęs seiles, ranka perbraukė tvinkčiojančią gerklę ir sukosėjo.

— Nuobodžiavau, todėl paklausiau tavo motinos, ar galėčiau pasikrapštyti pašiūrėje... tavo dirbtuvėje. Ji neprieštaravo. Tik paprašė pašildyti maisto mikrobangų krosnelėje, išnešti šiukšles ir panašiai.

— Kaip suprasti „pasikrapštyti“?

— Žinai, pamėginti ką nors pagaminti, kaip tu darydavai. Bet aš niekam tikęs. Tai tik pažaidžiau.

— Na, keli įrankiai dingo.

— Aš nieko neėmiau.

— Neužrakinai dirbtuvės.

Įrėmęs riebaluotą ranką į džinsus, Tonis pasakė:

— Atsiprašau. Turbūt skubėjau išeiti.

— Šitame pasaulyje *tavęs* niekas nepriverstų skubėti.

Jis pajuto, kaip nukarę skruostai nuraudo ir drovėdamasis uždėjo ranką ant atsikišusio pilvo, bergždžiai mėgindamas jį prispausti. Blausiai šyptelėjęs, Tonis pakeitė temą, mėgindamas nuraminti draugą.

— Džiaugiuosi, kad grįžai, Konorai.

Konoras jau buvo koridoriuje.

— Aš nė trupučio nesidžiaugiu grįžęs.

— Tai pasimatysim vėliau? Gal?

Bet Toniui atsakė durų trinktelėjimas.

Žinot, kaip būna, kai kažkas tave nuskriaudžia, ir atrodo, kad strėlė pervėrė sielą? Na, pasakysiu, kad tas jausmas kur kas nemalonesnis, kai skriaudą padaro mylimas žmogus. Kas suteikia tam žmogui teisę sulaužyti tave į mažulyčius gabalėlius ir sušerti tavo kūną ir kraują pasiutusiems šunims?

Taip nutiko man. Patyriau didžią skriaudą. Mane įskaudinęs žmogus turbūt nė nesuprato savo nusikaltimo, savo apgaulės masto, bet aš viską žinau. Nes esu iš tų, kurie įsimena visas man padarytas skriaudas. Sudarytą sąrašą įsidėmiu vėlesniam laikui, kai atsiranda proga atkeršyti. Kai ateina tinkamas metas.

Ir tas metas — dabar.

Parkerių šeima sėdėjo prie savo naujo stalo naujoje virtuvėje, naujuose namuose. Lotė buvo nusiteikusi, kad tai bus nauja šeiminių gyvenimo pradžia. Ji sau pažadėjo būsianti geresnė motina. Laikys už tai kumščius. Bet paaiškėjo, kad bendra vakarienė su vaikais kupina įtampos ir nemaloni. Gal ji vis dėlto prarado kontrolę. O gal jie visi pernelyg priprato gyventi su močiute. Ji nežinojo, ką daryti.

Šonas sėdėjo paniuręs. Kloja šakute stumdė maistą lėkštėje, o Keitė grūdo bulvių košę vienų metų Luisui į burną. Tai turėtų būti laimingas metas, pamanė Lotė, bet vis tiek kažko trūko. Ji pakėlė žvilgsnį į sieną, ant kurios nebuvo nei paveikslų, nei nuotraukų. Iki rusvų atspalvių išblukusi įrėmintą vestuvių nuotrauka, visada kabėjusi virtuvėje, pražuvo per gaisrą kartu su dauguma kitų jos velionių vyrų primenančių daiktų. Boidas neklydo. Reikia judėti į priekį. Bet kaip užpildyti tuštumą širdyje? Boidas stengėsi, bet Lotė nuolat jį atstumdavo. Ar todėl širdyje tebebuvo ta niekaip nedingstanti tuštumos kertelė?

— Mam? Uždaviau tau klausimą, — tarė Kloja ir pastūmė lėkštę į stalo vidurį.

— Atsiprašau. Užsigalvojau.

Lotė papurčiusi galvą išvaikė prisiminimus ir sutelkė dėmesį į dukterį.

— Kaip visada.

Kloja paspyrė kėdę ir atsistojo.

— Ką sakei?

— Ai, nesvarbu.

— Kloja! Dabar klausausi tavęs.

— Ar gali savaitgalį prižiūrėti Luisą? Mes su Keite norime išeiti.

— Kur?

— Į „Jomo’s“. Prašau.

— Į tą naktinį klubą?

— Aha.

Kloja užvertė akis, tarytum motina būtų tikras dinosauros.

— Tu dar per jauna.

Lotė nebuvo nusiteikusi kivirčytis. Tai pirmas vakaras naujuose namuose. Jie turėtų jaustis laimingi. Ar ne? Bet žinojo: nors supančios keturios sienos pasikeitė, jie patys išliko tokie pat.

Kloja stovėjo tarpduryje, jos pirštai pabalo.

— Kodėl ir toliau su manimi elgiesi kaip su dvylikamete? Kitą mėnesį man sueis aštuoniolika. Gyvenimas per trumpas nerimauti, kokio amžiaus turi būti, kad patektum į naktinį klubą. Nagi. Leisk man pagyventi.

— Tau reikia į mokyklą. Laikyti egzaminus. Mokytis. Tu per jauna.

— Bet neatsakei į klausimą, — įsiterpė Keitė.

Prakeikimas, ji pamiršo, koks klausimas.

— Ko klausei?

— Ar gali prižiūrėti vaiką?

Lotė dirstelėjo į Luisą ir pamerkė jam akį. Mažylis kaipmat pradžioje bulvių košės pilną burną. Ji atsiduso.

— Pažiūrėsiu, koks mano darbo grafikas, ir pranešiu.

— Jos tai gali visur išeiti, — suburbėjo Šonas. — O aš įstrigęs čia su tavimi ir kūdikiu. Na ir šlykštus gyvenimas.

— Šonai?

Sūnui dingus iš virtuvės, Lotei beliko kalbėtis su oru.

— Nekreipk į jį dėmesio, — pasakė Kloja. — Paauglių bėdos.

— O tu kas? Tu irgi dar paauglė.

— Bet aš subrendusi.

Kloja atsitiesė ir išėjo paskui brolių.

Keitė drėgna servetėle nušluostė Luisui burną ir padavė vaiką Lotei.

— Ar gali jam pakeisti sauskelnes, mam? Nueisiu pasikalbėti su Šonu.

Likusi viena su vaikaičiu, Lotė nužvelgė netvarkingą stalą ir prikaistuviais bei indais nukrautas spinteles. Staiga ji pasiilgo gyvenimo su mama. Niekada nemanė, kad taip jausis. Tik ne po visko, kas nutiko per pastaruosius metus.

— Ką gi mes su jais darysime? — paklausė ji Luiso.
Vietoje atsakymo sulaukė rūgtelėjimo ir pridergtų sauskelnių.

5

Dvidešimt penkerių Luisai Džil atrodė, kad gyvenimą patyrė du kartus. Sykais ji net jausdavosi kaip du atskiri žmonės, turintys skirtingas sąmones. Motina nerimavo, kad ji galbūt serga šizofrenija, bet Luisa atsisakė vartoti bet kokius vaistus. Nenorėjo gyventi migloje. Troško studijuoti, būti normali.

Jau kokį dešimtą kartą nuo tada, kai pabudo, Luisa patikrino, ar telefone nėra naujų pranešimų. Nieko įdomaus instagrame, jokių naujų snapčato įrašų. Ji turėjo mažai draugų, tad tai normalu. Padėjusi telefoną į šalį, užsikėlė ant kelių nešiojamąjį kompiuterį.

Sėdėjo neseniai atsidariusioje kavinėje, įrengtoje buvusiam banko pastate, ir jai labai patiko vidinė salė ankstesnės ugniai atsparios saugyklos vietoje. Ją saugančios durys buvo šešių colių storumo, bet dabar jas laikė visada atidarytas, kampu pribetonuotas prie grindų. Luisos nekamavo klaustrofobija, priešingai nei kai kurių jos draugų, kurie atsisakydavo palaikyti jai draugiją blausiai apšviestoje erdvėje. Čia jautėsi saugiai. Atsiskyrusi nuo pasaulio.

Jos baigiamasis darbas buvo sunkus, jį pateikti turėjo gruodžio viduryje. Kriminalinio elgesio psichologija — jos mėgstamiausias dalykas, o rašant apie klaidingus teismo sprendimus pabudo giliai pasąmonėje palaidoti prisiminimai.

Ji neklydo, tiesa? Tikrai matė jį karštligišškai bėgantį tą naktį. Kiek Luisai tada buvo metų? Keturiolika. Ji neabejojo liudijant pasakytais žodžiais. Tiesa?

Pastebėjusi savo atspindį ekrane, Luisa suprato, kad nešiojamasis kompiuteris užmigo. Visai kaip jos smegenys. Jos akys tuščios, paakiai pajuodę. Košmarai grįžo. Jį paleido iš kalėjimo. Tas vyras grįžo į jos miestą. Vaikščiojo gatvėmis tarp žmonių. Nežinia, gal dabar

jis čia. Ji išpūtė akis. Nematė jų spalvos veidrodiniame ekrane, bet jos buvo tamsiai rudos, kaip ir ilgi niekada nedažyti plaukai. Jos oda buvo pageltusi, nosis nubarstyta strazdanomis.

Lusiai reikėjo susikaupti. Nėra prasmės grįžti į tą neramų metą. O gal yra? Pastaruoju metu ji trečią nakties pabUSDavo iš košmarų prakaitu permerktuose pataluose smarkiai karščiudama. Pasąmonė sakė, kad anuomet ji padarė klaidą. Sąmonė tvirtino, kad jokios klaidos nepadarė. Kuri teisi?

Šešėlis pritemdė šviesą tarpduryje, ir ji pakėlė galvą. Jos burna suformavo tobulą apskritimą, prakaito perliukai nusirito stuburu. Jis stovėjo ten ir žvelgė į ją su kaltinimo tvyksniais akyse. Po akimirkos dingo, ir ji papurtė galvą. Ar jai pasivaideno? Ar tai buvo tik pasąmonės sukurtas vaizdinys? Ji stipriai suspaudė nešiojamąjį kompiuterį. Nepajėgė pajudėti. Nepajėgė kvėpuoti. Nepajėgė kalbėti.

Susigriebė, kad sėdi sulaikiusi kvapą. Iškvėpus akys pritvinko ašarų, šios ėmė ristis skruostais.

Luisa Džil nebežinojo, kas tikra. Jai reikėjo pasikalbėti su Kristina.

Išslydusi iš mylimosios glėbio, Luisa nuėjo paieškoti šaldytuve ko nors atsigerti. Su niekuo kitu, išskyrus Kristiną, nesijautė tokia saugi. Faktas, kad geriausia draugė tapo jos antrąja puse, buvo paslaptis. Vasarą jiedvi iki išnaktų diskutuodavo, dažnai net susiginčydavo, ar verta tai atsiskleisti jos tėvams. Luisa nebėra ta keturiolikmetė, dievinusi vienintelį vyrą savo gyvenime. Vyrą, taip smarkiai ją apvylusį, kad ji įsikalbėjo tikinti, jog būtent todėl ją traukia moteris. O gal tiesiog nuo pat tada, kai buvo keturiolikos, jokio kito žmogaus nemylėjo taip karštai, kaip mylėjo Kristiną. Kad ir kaip būtų, kad ir kokia būtų priežastis, nenorėjo prisipažinti savo tėvui.

— Kodėl tu tokia įsitempusi? — Kristinos balsas nusekė ją iki virtuvės.

— Nenoriu apie tai kalbėtis.

Turės pakakti skardinės kolos. Dar per anksti gerti baltąjį vyną, kurio aprasojęs butelis laukė durelių lentynėlėje.